
FOLKETINGET

Sundhedsudvalget

Folketingets Økonomiske konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 19. april 2013

Hvor lang er danskernes faktiske levetid og hvor mange raske leveår har vi?

Resumé:

Berlingske Tidende bragte den 8. marts 2013 en artikel omhandlende en undersøgelse fra det engelske medicinske tidsskrift **The Lancet**. Undersøgelsen viste, at danskerne har en lav levealder samt få **raske leveår** regnet fra fødslen i forhold de andre lande i undersøgelsen. Blandt undersøgelsens 19 vestlige lande lå danskerne næstsidst, hvilket gav anledning til en kraftig debat om vores helbredstilstand.

EU's statistiske kontor (**Eurostat**) beregner også både den faktiske levealder samt antallet af raske leveår fra fødslen og i modsætning til undersøgelsen fra The Lancet ligger danskerne **omkring gennemsnittet** i faktiske og raske leveår blandt de europæiske lande regnet fra fødslen.

Eurostat opgør også antallet af raske leveår regnet fra **50- og 65-års alderen**, og her ligger danskerne blandt de europæiske lande med flest raske leveår.

Så når danskerne kommer lidt op i årene føler man sig relativt rask, og kan se frem til flere raske leveår sammenlignet med resten af de europæiske lande.

1. Indledning og problemstilling

Berlingske Tidende bragte den 8. marts 2013 en forsideartikel om danskeres levealder med overskriften ”**Danskernes sundhed skranter**”. Hovedindholdet i artiklen var, at danskerne dør tidligere og har færre raske leveår end borgere i undersøgelsens 19 andre vestlige lande.

Artiklen i Berlingske Tidende byggede på en artikel fra det velansete medicinske tidsskrift **The Lancet**, der analyserede faktiske og raske leveår i en række vestlige lande¹. Danskernes levetid ligger i bunden, ifølge The Lancet, og det gav anledning til megen debat i offentligheden.

EU's statistiske kontor (**Eurostat**) udarbejder også levetidsstatistik for borgerne i EU-27 fordelt på faktiske og raske leveår. Ifølge EU's opgørelse er billedet omkring danskernes levetid ikke helt det samme som opgørelsen fra The Lancet. Det skyldes dog først og fremmest, at der er tale om to forskellige måder at opgøre den raske levetid på (jf. **boks 1** nedenfor).

2. Levetiden opgjort af The Lancet

Ifølge The Lancet har danskerne en forventet **faktisk levetid** på 78,9 år i 2010 regnet fra **fødslen**. Det er et gennemsnit af levealderen for **mænd** og **kvinder**. Tallet svarer nogenlunde til levetiden opgjort af Danmarks Statistik.

Ud af i alt 19 vestlige lande, som artiklen i The Lancet omhandler, er danskeres levealder på 78,9 år den næstlaveste. Levetiden varierer fra 78,2 år, som det laveste (USA) og op til 81,5 år, som det højeste (Italien og Australien)

Raske leveår

The Lancet har også undersøgt antallet af forventede **raske leveår** fra fødslen, og fundet frem til, at danskerne i gennemsnit har 67,9 forventede raske leveår fra fødslen. Også her er Danmark placeret næst dårligst blandt de undersøgte lande. Kun Finland ligger lavere med 67,3 års forventede raske leveår ved fødslen. Dog er variationen blandt de undersøgte lande lille, idet den laveste ”raske” levealder er på 67,3 år (Finland) og den højeste 70,9 år (Spanien).

Ifølge opgørelsen fra The Lancet ser det dermed ikke specielt godt ud med danskernes helbred og levetid.

---

¹ ”**UK health performance: Finding of the Global Burden of Disease Study 2010**”, The Lancet, 5/3 2013

Eurostat foretager ligeledes en undersøgelse af levetiden og de forventede raske leveår, og her ser billedet en del lysere ud for danskerne især for folk over 50 år. Eurostats opgørelse omfatter de 27 EU-lande, samt Island Norge, Svejts og Kroatien.

Boks 1

Stor forskel på opgørelserne af raske leveår

Da raske leveår ikke er en fast defineret størrelse afviger opgørelsesmetoderne af netop den størrelse en del fra hinanden i henholdsvis The Lancet og Eurostats undersøgelser.

I **The Lancet** er man gået medicinsk til værks i opgørelsen af antallet af raske leveår. Først opgør man den forventede faktiske levetid fra fødslen, og derefter fratrækkes et **medicinsk mål** for, hvor mange år indbyggerne i de undersøgte lande lever med **nedsat funktionsevne**. Der indgår 25 sygdomme samt en lang række følgesygdomme, der giver nedsat funktionsevne ifølge undersøgelsen. Det fremgår af artiklen, at i stort set alle de undersøgte lande, er levetiden med nedsat funktionsevne ca. 10-11 år, og dette tal har stort set været uforandret ved analyser af levetiden i 1990 og i 2010. Ved at fratække antallet af år med nedsat funktionsevne, fra det faktiske antal leveår, fås antallet af raske leveår.

Eurostat bruger en anden fremgangsmåde. Her udsendes **spørgeskemaer** til et udsnit af den europæiske befolkning. I spørgeskemaet spørges til undersøgelsespersonernes selvoplevede helbredstilstand og herunder hvornår der indtræffer nedsat funktionsevne. På den baggrund beregner Eurostat, hvornår der i gennemsnit indtræffer en ændring i helbredstilstanden, og bruger det til i sidste ende at beregne antallet af raske leveår.

De to metoder giver derfor ret forskellige resultater.

3. Levetidsstatistik opgjort af Eurostat

Som nævnt opgør Eurostat også både den faktiske og raske levetid blandt medlemslandene samt 4 andre europæiske lande (Island, Norge, Svejts og Kroatien). Resultaterne er dog noget anderledes end opgørelsen fra The Lancet – især for Danmark.

Den forventede faktiske levetid

Ifølge Eurostat lever danske **mænd** 77,8 år fra fødslen og **kvinder** 81,9 år. Der er altså ca. 4 års forskel. Det giver henholdsvis en 15. plads og en 18. plads i levetid i blandt de 27 EU-lande.

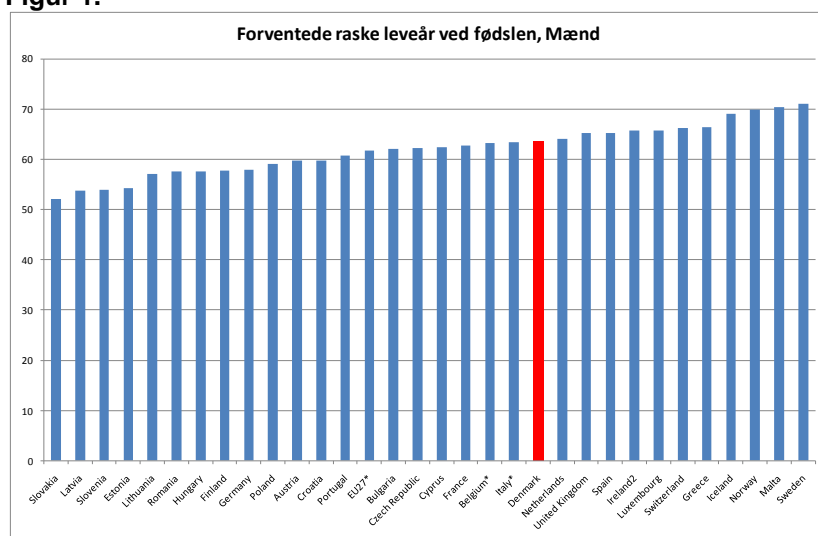
Det er typisk Spanien, Sverige, Italien og Frankrig blandt EU-landene, der ligger helt i toppen med antallet faktisk leveår. Lande som Polen, Rumænien, Ungarn og Bulgarien ligger derimod i bunden af opgørelsen med væsentlig færre faktiske leveår.

Danmark ligger nogenlunde omkring EU-gennemsnittet for den faktiske levetid ved fødslen, ifølge Eurostat.

Raske leveår blandt mænd og kvinder ved fødslen

I opgørelsen af antallet af **raske** leveår for mænd og kvinder ved **fødslen** er billedet noget bedre. For mænd ser antallet af raske leveår ved fødslen således ud:

Figur 1.

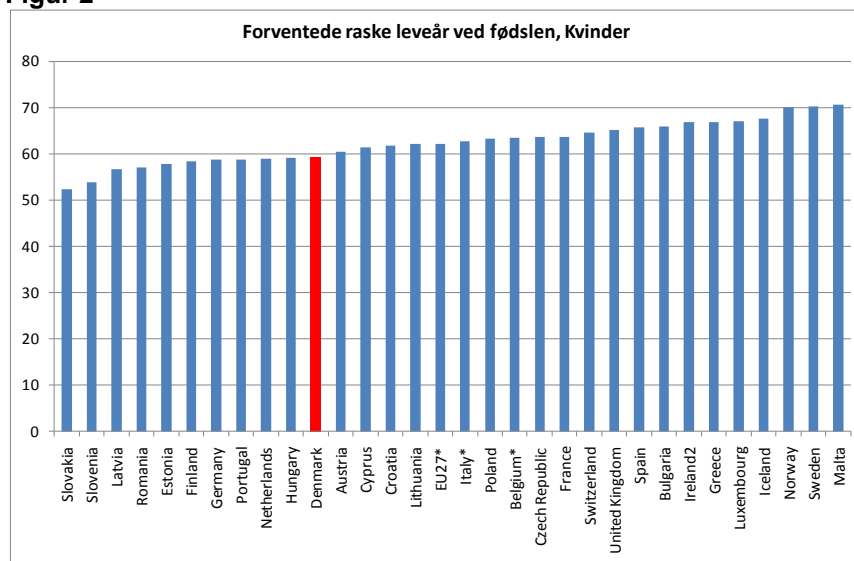

Kilde: Eurostat (tal fra 2011), Egen opstilling

Det ses, at danske mænd har 63,6 raske leveår ved fødslen. Det svarer til en 9. plads blandt de 27 EU-lande og er **en del over gennemsnittet for EU-27**.

For kvinder derimod er antallet af raske leveår derimod mindre godt sammenlignet med de andre europæiske lande jf. **figur 2** nedenfor.

Figur 2

Kilde: Eurostat (tal fra 2011), Egen opstilling

Antallet af raske leveår er helt nede på 59,4 år for danske kvinder. **Altså 4 år færre sammenlignet med antallet af raske leveår for danske mænd.** Det er også noget mindre end EU-gennemsnittet².

Endnu mere bemærkelsesværdigt er det, at den **gennemsnitlige raske levetid** for danske mænd og kvinder opgjort efter **Eurostats metode** er helt nede på **61,5 år**, hvor den i The Lancets opgørelse er oppe på **67,9 år**. The Lancets opgørelsen af antallet af raske leveår er dog generelt højere for alle landene i undersøgelsen sammenlignet med Eurostats opgørelse.

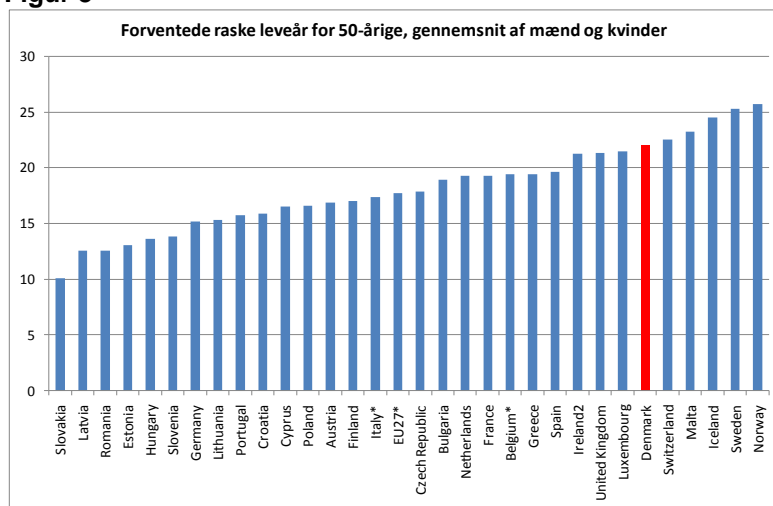
Raske leveår for personer på 50 og 65 år. Danmark i førerfeltet.

Der hvor Danmark skiller sig markant ud ved alle levetidsopgørelser, er antallet af raske leveår når vi kommer lidt op i alderen. **På dette område ligger Danmark i førerfeltet i Eurostats opgørelse.**

² De lave tal for kvindernes raske levetid kunne godt give anledning til en nærmere undersøgelse.

I figur 3 er vist en oversigt over antallet af raske leveår for 50-årige som et gennemsnit af mænd og kvinder.

Figur 3

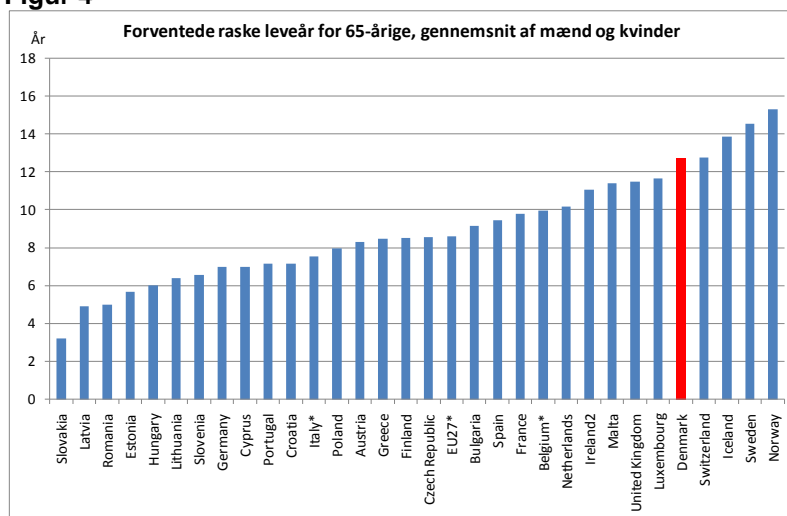

Kilde: Eurostat (tal fra 2011), Egen opstilling

Det ses, at når vi kommer lidt op i årene, så føler vi os godt raske sammenlignet med andre europæiske lande. Kun Sverige, Norge, Island og Svejts ligger over os. Som 50-årig har vi ca. 22 raske leveår, mens man i Norge og Sverige har ca. 25 raske leveår. Her ligger vi klart over gennemsnittet.

Det samme billede får når man opgør antallet af raske leveår for mænd og kvinder ved 65-års alderen, jf. figur 4 nedenfor

Figur 4

Kilde: Eurostat (tal fra 2011), Egen opstilling

Også her er antallet af raske leveår for danske mænd og kvinder i top sammenlignet med resten af Europa. Ved 65-års alderen forventes en dansker i gennemsnit at have 13 raske leveår tilbage. Igen ligger Norge og Sverige højere med ca. 15 raske leveår ved 65-års alderen.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602) / Sune Clausen